

Szanse i zagrożenia dla Polskiego rolnictwa

Zmiany w rolnictwie wymagają instrumentów o charakterze: ekonomicznym, organizacyjnym i społecznym. Niezbędna staje się zmiana charakteru środowiska wiejskiego w kierunku jego wielofunkcyjnego rozwoju. Dużym atutem polskiego rolnictwa mogą być niższe koszty produkcji, co wynika z relatywnie tańszej siły roboczej. Niskie koszty sprawiają, że wiele produktów, zwłaszcza ogrodniczych, będzie mogło z powodzeniem konkurować z podobnymi, wytwarzanymi w krajach Wspólnoty Europejskiej.

Rząd, a zwłaszcza Minister Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej wiele uwagi poświęcają stworzeniu stabilnych warunków funkcjonowania rolnictwa. „Średniookresowa Strategia Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich”, jest tym dokumentem, w którym po raz pierwszy również wskazano na potrzebę regionalnego zróżnicowania polityki ekonomicznej względem obszarów wiejskich.

Rolnictwo jest ważnym źródłem utrzymania sporej części rodzin mieszkających na wsi. Blisko 14 mln osób jest bezpośrednio lub pośrednio związanych z rolnictwem. Na jedno gospodarstwo rolne w Polsce przypadają średnio 4 osoby. Z blisko 2 mln gospodarstw, ponad 43% utrzymuje się wyłącznie lub głównie z pracy we własnym gospodarstwie. Natomiast dla ponad miliona gospodarstw dochody z produkcji rolniczej stanowią uzupełniające lub dodatkowe źródło dochodów. Kilkaset tysięcy gospodarstw produkuje wyłącznie lub głównie na własne potrzeby. Liczba gospodarstw wytwarzających produkcję rolną ma istotne znaczenie nie tylko dla bieżącej polityki rolnej, ale także dla prac przygotowawczych do wdrożenia w Polsce – Wspólnej Polityki Rolnej (WPR).

Jednym z zasadniczych celów obecnej polityki wobec wsi i

rolnictwa jest poprawa warunków życia oraz pracy mieszkańców wsi. Niestety opóźnienia są w tej dziedzinie nie mniejsze niż w sferze gospodarczej. Rozwój infrastruktury społecznej i technicznej był Niestety przez całe dziesięciolecia zaniedbany. Jej niski poziom, jest jedną z najistotniejszych barier w realizacji wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich – restrukturyzacja rolnictwa, ograniczenia bezrobocia faktycznego i ukrytego, zmiany w strukturze zatrudnienia mieszkańców wsi, wzrostu dochodów.

W latach 1990 – 1997 został przyspieszony rozwój infrastruktury technicznej na wsi: poprawiło się zaopatrzenie w wodę, przybyło telefonów, do wielu wsi został doprowadzony gaz. Rozpoczęto również inwestowanie w dziedziny dotychczas najbardziej zaniedbane: oczyszczalnie ścieków, budowę kanalizacji wsi i wysypisk śmieci. Rozwój infrastruktury technicznej na wsi był w dużej mierze możliwy dzięki osobistemu zaangażowaniu ówczesnie kierującego Resortem Rolnictwa Jacka Janiszewskiego, w uzyskaniu w 1993 roku przez Polskę pożyczki Banku Światowego ASAL – 300.

Wsparcie infrastruktury wiejskiej takiej jak drogi, modernizacja sieci energetycznej, budowa wodociągów, kanalizacji, oczyszczalni ścieków, sieci gazowej, systemów regulujących gospodarkę wodną w glebie, sieci telefonicznej stanowi podstawowy warunek aktywizacji obszarów wiejskich.

W 1998 roku Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa mimo ograniczonych środków z budżetu państwa, udziela pomocy finansowej w formie bezzwrotnych dotacji gminom realizującym inwestycje infrastrukturalne na terenach wiejskich. Pomocą zostały objęte przedsięwzięcia w zakresie budowy wodociągów, kanalizacji oraz budowy i modernizacji dróg gminnych.

Ze względu na dobre rezultaty jakie przyniosła pożyczka ASAL – 300, z drugiej zaś strony nadal istniejące wielkie potrzeby finansowej pomocy dla wsparcia inicjatyw gminnych i wiejskich spowodowały, że Ministerstwo Rolnictwa i Gospodarki

Żywnościowej podjęło dalsze starania o uzyskanie nowej pożyczki, ASAL – 2. Innym rozwiązaniem pozwalającym na wspomaganie finansowe rozwoju infrastruktury technicznej na wsi na jest uzyskanie na cele, już wcześniej wspomnianych, funduszy przedakcesyjnych z Unii Europejskiej. Pozwolą one zmniejszyć ciężar kredytów zaciąganych przez gminy i mieszkańców wsi na budowę infrastruktury technicznej. Ponadto uzyskanie środków finansowych Unii Europejskiej na dostosowanie się Polski do struktur w Unii, pozwoli szybko uruchomić tę pomoc według procedur stosowanych przez ARiMR podczas rozdysponowywania pożyczki ASAL – 300. Warunkiem uzyskania takiej pomocy będzie częściowy udział w kosztach inwestycji samych mieszkańców wsi. W roku 1998 Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa przeznaczyła ze swojego budżetu na dofinansowanie inwestycji w zakresie budowy wodociągów, kanalizacji i dróg gminnych ponad 40 mln złotych.

Zapewnione będzie wsparcie przedsięwzięć tworzących nowe miejsca pracy poza rolnictwem w gminach wiejskich i wiejsko – miejskich gwarantujące zatrudnienia rolników, którzy zrezygnują z prowadzenia gospodarstwa. Przeznaczone będą na to środki finansowe ze źródeł krajowych i zagranicznych. W dystrybucji tych środków będą uczestniczyć także organizacje pozarządowe. Wykorzystane będą wszystkie istniejące, a także nowe programy, których celem jest tworzenie nowych miejsc pracy.

Należałoby wspomnieć tutaj o pracach programowych reform rolnictwa. Powstał program „Średnio okresowej Strategii Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich”. Dokument ten spotkał się z uznaniem w kraju, a także Komisji Europejskiej. Priorytetami polityki wobec rolnictwa i gospodarki żywnościowej oraz obszarów wiejskich wynikającymi z wyżej wymienionego programu są:

1. Poprawa sytuacji dochodowej rolników poprzez:

- zapewnienie wzrostu opłacalności produkcji w wyniku

zwiększania skali produkcji, obniżania jej kosztów przy wzroście wydajności,

- stabilizacja rynku rolnego, a zwłaszcza zwiększenie powiązań pomiędzy przetwórstwem i rolnictwem oraz zwiększenie możliwości zbytu produktów rolnych na rynkach krajowych i zagranicznych,
- zwiększenie możliwości pozyskania dochodów z dodatkowej pracy poza gospodarstwem rolnym.

2. Poprawa życia i pracy mieszkańców wsi poprzez.

- rozwój infrastruktury społeczno – gospodarczej (wyrównywanie szans dla osiągnięcia jednakowego poziomu życia ludności zamieszkującej w mieście i na wsi) stanowiącej podstawowy warunek aktywizacji obszarów wiejskich,
- promowanie i wspieranie podejmowania działalności gospodarczej na obszarach wiejskich,
- rozwój i reformę szkolenia oraz doradztwa, a tym samym stworzenie możliwości podjęcia działalności poza rolniczej, przy jednoczesnym likwidowaniu bezrobocia na obszarach wiejskich.

3. Zwiększenie konkurencyjności na rynkach krajowych i zagranicznych poprzez:

- przyjęcie nowej strategii rynkowej polegającej na kształtowaniu na rynku krajowym cen i podaży poprzez giełdy i rynki hurtowe. Udział grup producentów i zwiększenie roli informacji rynkowej, roli promocji w handlu zagranicznym dla towarów rolno – spożywczych,
- podwyższanie jakości produktów rolno – spożywczych oraz upowszechnianie standardów sanitarnych i jakościowych obowiązujących w krajach Unii Europejskiej,
- unowocześnianie produkcji w wyniku rozwoju badań naukowych, upowszechnianie postępu biologicznego, zastosowanie nowych technologii wytwórczych.

4. Przygotowanie do integracji z Unią Europejską w zakresie:

- dostosowania prawno-instytucjonalnego, w tym ustanowienia i wdrożenia działań instytucji administracyjnych i kontrolujących Wspólną Politykę Rolną oraz Politykę strukturalną i Regionalną w części dotyczącej rolnictwa i obszarów wiejskich,
- przygotowania i przeprowadzenia negocjacji akcesyjnych.

W pierwszej z debat, dotyczącej instrumentów polityki socjalnej, ze względu na dużą wagę poruszanych problemów i stanowiska Rządu do zmian zachodzących w rolnictwie, uczestniczył Premier Jerzy Buzek. Obecni także byli przedstawiciele Unii Europejskiej, Komisarz Rolny Komisji Unii Europejskiej Franz Fischler oraz ambasador UE Rolf Tiemans. W drugiej debacie dyskutowano nad instrumentami polityki organizacyjnej. Na listopad tego roku planowana jest debata na temat instrumentów polityki ekonomicznej.

W debatach uczestniczą przedstawiciele rządu, parlamentu, partii politycznych, w tym opozycyjnych, naukowcy, praktycy agencji pracujących na rzecz rolnictwa, ODR – ów i Izb Rolniczych. Dyskutowane są tematy dotyczące między innymi przeciwdziałania bezrobociu, rozwoju infrastruktury wiejskiej, ubezpieczeń społecznych, rozwoju oświaty, reformy szkolnictwa, ochrony zdrowia integracji z Unią Europejską.

Jednocześnie w resorcie trwają prace nad uszczegółowieniem i rozwinięciem programu, a działania z tym związane prowadzone są wielotorowo. Przeprowadzone zostały dwie debaty nad programem w celu przekształcenia go w Narodowy Program Wsi Polskiej.

Dla osób szukających pomocy w pisaniu prac z różnych dziedzin polecamy serwis [pisanie prac](#) z prawa, administracji, zarządzania, marketingu, pedagogiki i wielu innych dziedzin.